

אסטרטגיית הביטחון הלאומי של ממשל טראמפ (2025)

משמעויות לישראל

אלדד שביט וג'סי ויינברג | 16 בדצמבר, 2025

אסטרטגיית הביטחון הלאומי של ממשל טראמפ מעצבת מחדש את דוקטרינת "אמריקה תחילה", באופן שמערער את תפיסת ההגמוניה האמריקנית המסורתית. לא עוד הובלה ערכית של המחנה הדמוקרטי-ליבראלי, אלא חתירה להכרה בלאומיותן של מדינות והימנעות מהתערבות בענייניהן הפנימיים.

המזרח התיכון ממוסגר כ"תיק שטופל" - איראן מוחלשת, פרויקט הגרעין "הושמד", המלחמה בעזה הסתיימה והנורמליזציה האזורית מתקדמת. במסגרת זו, ישראל מוגדרת כאינטרס ליבה וכשותפה מרכזית, לצד מדינות נוספות, בארכיטקטורה החדשה במזרח התיכון, שהיא היעד המרכזי של הממשל באזור. בה בעת, ישראל נחשבת כגורם המסוגל לפתוח מחדש חזיתות רחבות ובכך לערער את סיפור ההצלחה שמבקש הממשל לבסס.

בכל מקרה, ההדגשים באסטרטגיית הביטחון והמדיניות בפועל שמוביל ממשל טראמפ מציבים את ישראל בפני חלון הזדמנויות קצר וממוקד, שיימשך לכל היותר כשלוש שנים ובפועל ייתכן שפחות, שבמסגרתו וושינגטון מחויבת במיוחד לישראל. עבור ישראל, המשמעות הנגזרת אינה רק "להסדר" עם הממשל, אלא למצות את פרק הזמן הקצוב הזה לקידום יעדים אסטרטגיים בעלי ערך ארוך טווח מול ארצות הברית ומול האזור, תוך ניהול סיכונים שנובעים מנטיית הממשל להצהיר על "סגירת תיקים", להעביר נטל לשותפים ולהימנע ממעורבות צבאית ישירה בהיקפים גדולים.

העיגון הפורמלי של ביטחון ישראל כאינטרס אמריקאי מחזק את יכולתה לדרוש את שימור והרחבת מזכר ההבנות (MOU) בין המדינות, הבטחת יתרונה האיכותי וכן העמקת שיתופי פעולה ביטחוניים-טכנולוגיים ומיצובה כליבה מודיעינית צבאית בציר הפרו-אמריקאי, לרבות השתלבות במיזמי אנרגיה, גרעין אזרחי ו-AI. מנגד, הנרטיב שלפיו האיומים מאיראן, מזירת עזה, מסוריה ומלבנון "טופלו" מצמצם את הלגיטימציה לצעדים צבאיים ישראלים רחבי היקף בעתיד; הפער בין החזון האמריקאי למזרח התיכון לבין הצרכים הביטחוניים של ישראל עלול להתרחב; הקשרים המתהדקים בין ממשל טראמפ לבין בעלות הברית במפרץ וטורקיה, וכן ההסתמכות על שותפים אחרים באזור עלולים להיתרגם ללחץ על ישראל לנקוט מהלכים מדיניים וביטחוניים בניגוד לאינטרסים שלה, במיוחד בזירה הפלסטינית.

[אסטרטגיית הביטחון של ממשל טראמפ](#) משקפת ניסיון לגבש מחדש את דוקטרינת "אמריקה תחילה" בהקשר של תחרות בין-מעצמות, עייפות ממלחמות וצורך להשקיע מחדש בביטחון ובכלכלה האמריקאיים. המסמך מבקש "לתקן" חמישה כשלים שמזהה הממשל הנוכחי במדיניות האמריקאית בעשורים האחרונים:

- **הרחבת יתר של מחויבויות גלובליות** - תחזוקת "הסדר הליברלי" סביב העולם, גם כאשר תרומתו הישירה לביטחון ארצות הברית שנויה במחלוקת.
- **הזנחת הביטחון והכלכלה הפנימיים** - השקעת משאבים במזרח התיכון, באירופה ובמזרח אסיה על חשבון תשתיות, גבולות ותעשייה אמריקאית.
- **עידוד גלובליזציה וסחר חופשי** - "ההימור" על גלובליזציה וסחר חופשי פגע קשות במעמד הביניים האמריקאי ובבסיס התעשייתי, שנתפס כמרכז הכובד לעליונות הצבאית והכלכלית האמריקאית.
- **עירוב בין ערכים לאינטרסים** - קידום דמוקרטיה וזכויות אדם ככלי מרכזי במדיניות חוץ, גם כאשר הוא מתנגש באינטרסים ביטחוניים וכלכליים.
- **הסתמכות על ארגונים ומוסדות מולטילטרליים** - קישור מדיניות החוץ האמריקאית למסגרות בינלאומיות, שחלקן מזוהות על ידי הממשל כבעלות נטייה אנטי-אמריקאית ופוגעות בריבונות האמריקאית.

על רקע זה, המסמך מסמן את זניחת המחויבות האמריקאית לשימור הסדר הליברלי הבינלאומי ולהגנה עליו, שהיווה עמוד תווך במדיניות החוץ הדו-מפלגתית מאז מלחמת העולם השנייה.

עקרונות מנחים ועיצוב מחדש של הדוקטרינה

אסטרטגיית הביטחון הלאומית משרטטת תבנית חדשה של מדיניות חוץ שאינה נשענת על אידיאולוגיה פוליטית סדורה, אלא מתמקדת במה שהממשל מגדיר כאינטרס הלאומי האמריקאי:

- **ביטחון כלכלי** - הדגש המרכזי: חיזוק העליונות הכלכלית, שיקום התעשייה, ארגון מחדש של מערכת הסחר העולמית, הרחבת היכולת הביטחונית ושמירה על זכויות העובד האמריקאי. תחום מועדף שיש לשלוט בו הוא משאבי טבע ובעיקר מינרלים קריטיים ואנרגיה.
- **אינטרסים אמריקאיים על פני אינטרסים בינלאומיים/גלובליים** - העדפת אינטרסים פוליטיים וכלכליים אמריקאים קונקרטיים, תוך צמצום המשקל של ביטחון קולקטיבי ומוסדות מולטילטרליים.
- **נטייה לאי התערבות וגישה ריאליסטית** - קביעת "ירף גבוה" להתערבות צבאית. הממשל מדגיש שלא ינסה לאכוף על מדינות אחרות "שינויים דמוקרטיים חברתיים", וינהל יחסים גם עם משטרים שאינם דמוקרטיים תוך תיאור הגישה כריאליסטית ולא כהיפוקריטית.
- **מרכזיות הריבונות ומדינת הלאום** - מדינת הלאום מוצגת כבסיס הסדר הבינלאומי. הגנה על גבולות בפני הגירה המונית ובלתי מבוקרת נתפסת כיסוד לסדר, ללכידות החברתית ולחוסן המדינה.
- **מאזן כוחות וחלוקת נטל (Burden Sharing)** - הממשל מבקש לפעול עם בעלות ברית לשמירה על מאזן כוחות אזורי וגלובלי, בלי לשמש "שוטר עולמי". נדרשת חלוקת נטל חדשה:

מדינות עשירות נדרשות להגדיל משמעותית את השקעתן בביטחון (חברות נאט"ו, מדינות שותפות לארצות הברית באזור האינדו־פסיפי).

היררכיית הזירות ויישום המדיניות

המולדת וחצי הכדור המערבי

תפיסת הביטחון מנסחת מחדש תיעדוף הזירות: בראש - המולדת וחצי הכדור המערבי; אחר כך התחרות הכלכלית והטכנולוגית עם סין; ורק לאחר מכן אירופה והמזרח התיכון.

ההתמקדות בחצי הכדור המערבי נובעת, לפי הממשל, מעשורים של הזנחה שאפשרו:

- הגירה בלתי חוקית נרחבת;
- הברחות סמים על ידי קרטלים;
- נוכחות והשקעות סיניות גוברות באמריקה הלטינית.

שיקום הריבונות האמריקאית תואם, בין היתר, את דוקטרינת מונרו (Monroe Doctrine), הגורסת שכל התערבות חיצונית בעניינים מדיניים של יבשת אמריקה מצד מדינות זרות היא מעשה עוין נגד ארצות הברית. ביטוי לכך הוא אימוץ ממשל טראמפ את ההנחות (Trump Corollary) של דוקטרינת מונרו, השוללת ממתחרים אמריקאים אפשרות להציב כוחות צבאיים ולהשתלט על תשתיות קריטיות באזור. למעשה, ההתמקדות בחצי הכדור המערבי הוא תגובה ישירה לעשורים של השפעה והשקעות כלכליות סיניות ב"חצר האחורית" של ארצות הברית, תוך הצבת יעד לסילוק מתחרים ול"צמצום הדרגתי של השפעה חיצונית עוינת" ממרחב ההשפעה האמריקאי.

אסיה והמרחב האינדו־פסיפי: סין כאתגר כלכלי

האזור האינדו־פסיפי מתואר כזירה הכלכלית החשובה ביותר, עם יותר משליש מהתמ"ג העולמי. ההסתכלות על סין ממוקדת בעיקר בזווית הכלכלית:

- דגש על שמירת מרחב אינדו־פסיפי "חופשי", לרבות חופש שיט ושמירת הסטטוס קוו בטאיוואן;
- עיקר האיום - תחרות כלכלית וטכנולוגית, לא עימות אסטרטגי כולל;
- דגש על התמודדות עם שליטת סין בשרשראות אספקה של מינרלים קריטיים והגנה על יתרון טכנולוגי.

ממשל טראמפ מדגיש את רצונו להגיע ל"מערכת יחסים כלכלית מועילה הדדית" עם בייג'ינג, באופן המעיד על כוונת וושינגטון לקדם עסקת סחר מקיפה ולהפחית את רמת המתיחות בין המדינות. עם זאת, חתירה ל"דטאנט" מוגבל זה אמורה להתקיים במקביל לחיזוק ההרתעה האמריקאית במרחב האינדו־פסיפי, וכן לדחיפה ל"איזון מחדש של יחסי הסחר" במטרה להגן על העובד האמריקאי מפני שיטות סחר ותעשייה טורפניות. בשל החשיבות הכלכלית של הזירה, הממשל מדגיש את החשיבות של שותפויות ציבוריות-פרטיות להרחבת ההשקעות האמריקאיות באזור ובפרט את העוצמה הטכנולוגית והכלכלית של ארצות הברית כדי להיות "השותף הגלובלי המועדף" עבור המדינות באזור. בולט בהקשר זה היעדר התייחסות לעימות האסטרטגי עם צפון קוריאה ולהתגרענותה, באופן שמשאיר פתח לשיחות מחודשות בין וושינגטון לפיונגיאנג.

אירופה ורוסיה

אירופה מתוארת כיבשת הנמצאת בפני "מחיקה ציוויליזציונית". מעבר לאתגרים מוכרים של האטה כלכלית והוצאה ביטחונית נמוכה ביבשת, האיחוד האירופי מוצג כגוף שלשיטת הממשל:

- אינו מתכתב עם האג'נדה הלאומית;
- מערער על חופש הביטוי;
- מדכא את האופוזיציה הלאומית;
- פוגע בריבונות ובזהויות הלאומיות.

ושינגטון שואפת להחזיר את אירופה "למסלול" על ידי "קידום הגדולה האירופית" מול גופים מולטילטרליים, שנתפסים כמחלישים את היבשת, ורואה בעליית מפלגות "פטריוטיות" סימן חיובי, תוך רמיזה לתמיכה פומבית ואקטיבית בזרמים לאומניים.

אשר לרוסיה, המטרות המוצהרות הן:

- סיום המלחמה באוקראינה;
- חידוש יציבות ביבשת וביחסים עם מוסקבה;
- הגבלת התרחבותה של ברית נאט"ו, תוך שמירה על אוקראינה ריבונית ושיקומה.

קיימות סתירות פנימיות: מצד אחד, שאיפה לסיום מלחמת אוקראינה ויציבות מול רוסיה; מצד שני, היעדר התייחסות לרוסיה כ"יריב דומיננטי" ולממד ההרתעה הגרעינית, בניגוד למסמכי האסטרטגיה הקודמים (2017, 2022).

המזרח התיכון

המזרח התיכון מוצג כזירה שבה הושגו הישגים משמעותיים:

- פגיעה ביכולות איראן והחלשתה, כולל "השמדת פרויקט הגרעין";
- סיום המלחמה ברצועת עזה והחזרת החטופים הישראליים משבי חמאס;
- נורמליזציה מתרחבת בין ישראל למדינות ערב.

מכאן, היעד העיקרי הוא "ניהול יציבות" ולא השקעת משאבים נוספים.

על רקע זה ארצות הברית מתכוונת:

- לשמר נוכחות צבאית ממוקדת (ים, אוויר, מודיעין, כוחות מיוחדים), בעיקר סביב מיצרי הורמוז והים האדום להגנה על אנרגיה ונתיבי שיט;
- להימנע ממלחמות "גדולות" ונוכחות קרקעית ממושכת;
- להישען על שותפים אזוריים חזקים - בראשם ישראל ומדינות המפרץ כקו ראשון.

בתפיסת הביטחון האמריקאית משולבת מחויבות מפורשת לביטחונה של ישראל, שמוגדרת אינטרס ליבה של ארצות הברית במזרח התיכון. ישראל מוצגת כשותפה אסטרטגית מרכזית במערך הבריתות האזורי של ושינגטון - לצד מדינות המפרץ ומצרים. המסר הוא שהממשל רואה בשימור יתרונה הצבאי והאיכותי של ישראל וביכולתה להגן על עצמה תנאי יסוד לארכיטקטורה האזורית החדשה, ולכן יש

הצדקה מתמשכת לסיוע ביטחוני לה, לשיתופי פעולה מודיעיניים עימה ולדיפלומטיה מגוננת עליה בפורומים בינלאומיים.

עם זאת, המחויבות הזו משובצת בקו עקרוני נוסף: הימנעות מ"מלחמות נצח" והעברת נטל לבעלות ברית. כלומר, ארצות הברית מתחייבת שישראל "תישאר בטוחה", אך אינה מתחייבת לחזור למעורבות צבאית עמוקה ומתמשכת באזור, ומצפה מישראל ומשותפותיה האזוריות לשאת ברוב הנטל הביטחוני. מכאן שגם מחויבות הביטחון היא בו זמנית עוגן ומנוף: היא מעניקה לישראל גב אמריקאי חזק, אך גם משמשת בסיס ללחץ על ירושלים להימנע מצעדים שיחשפו את ארצות הברית לסבב חדש של מלחמות והסתבכויות וכן לפעול, ככל שניתן, במסגרת של יציבות אזורית ונורמליזציה. כל צעד ישראלי שיפתח מחדש עימותים שהסתיימו נתפס כהפרעה לפרויקט אסטרטגי גדול יותר שהנשיא טראמפ מגדיר לעצמו.

משמעויות לישראל

ההדגשים באסטרטגיית הביטחון והמדיניות בפועל שמוביל ממשל טראמפ מציבים את ישראל בפני חלון הזדמנויות קצר וממוקד, שיימשך לכל היותר כשלוש שנים ובפועל ייתכן שפחות, אשר במהלכו וושינגטון מחויבת לישראל באופן חריג. ארצות הברית דומיננטית בזירה האזורית, ופועלת לפי תורת "שלום מתוך עוצמה": חתירה להישגים מדיניים כלכליים מהירים, מיתוג הצלחות, ומינוף תוצרי העימותים הצבאיים לעיצוב ארכיטקטורה אזורית חדשה. עבור ישראל, המשמעות אינה רק "להסתדר" עם הממשל, אלא למצות את פרק הזמן הקצוב הזה לקידום יעדים אסטרטגיים בעלי ערך ארוך טווח מול ארצות הברית ומול האזור, תוך ניהול סיכונים שנובעים מנטיית הממשל להצהיר על "סגירת תיקים", להעביר נטל לשותפים ולהימנע ממעורבות צבאית ישירה בהיקפים גדולים. ככל שיתממש היעד האמריקאי לביסוס היציבות האזורית כך תגדל המוטיבציה של ארצות הברית לשמר את הנוכחות באזור ולקדם אינטרסים המשותפים לארצות הברית, ישראל ומדינות המפרץ.

יעדים והזדמנויות לישראל

עיגון פורמלי של ביטחון ישראל כאינטרס אמריקאי - הגדרת ביטחון ישראל כאינטרס ליבה אמריקאי מעניקה בסיס חזק לדרישה להמשך הבטחת יתרון איכותי, לשימור ולשדרוג הסיוע הביטחוני ולחזיון שיתופי פעולה בתחום מודיעין, סייבר, הגנה אווירית וטכנולוגיה. יתר על כן, כאשר וושינגטון מעוניינת להעביר נטל לשותפים, ישראל יכולה למצב את עצמה כליבה ביטחונית וטכנולוגית בציר הפרו-אמריקאי: שילוב של יכולות מודיעין ותקיפה המבוססות על תעשייה ביטחונית מתקדמת.

ארכיטקטורה אזורית חדשה - החתירה של הממשל להרחיב את 'הסכמי אברהם' כרכיב מרכזי בארכיטקטורה החדשה וכבסיס ליציבות אזורית ארוכת טווח מייצרת הזדמנות אסטרטגית עבור ישראל. זאת, על בסיס שילוב האינטרסים המשותפים לה ולמדינות מפתח (בעיקר ערב הסעודית ומדינות המפרץ, לצד מצרים וירדן) במערכי ביטחון, תשתיות, אנרגיה, מסדרונות סחר וטכנולוגיה, באופן שמייצר תלות הדדית ומצמצם מרחבי פעולה של איראן ושלוחיה.

שיפור עמדת המיקוח מול וושינגטון - ככל שארצות הברית מגדירה את ישראל כבלתי ניתנת להחלפה במסגרת האזורית, כך גובר גם מרחב המיקוח הישראלי - הן ביחס להבטחות ארוכות טווח בסיוע ובחימוש, והן בהקשר להבנות כתובות בנושאי חופש פעולה (בעיקר מול איראן ושלוחיה).

מינוף סדר היום של אנרגיה, גרעין אזרחי ו-AI - הדגש על שותפויות אנרגיה (כולל גרעין אזרחי) ועל פרויקטים מבוססי AI וחדשנות יוצר עבור ישראל מרחב להשתלבות במיזמים אזרחיים, באופן שיחזק את תלות השותפים בה ואת האינטרס האמריקאי להבטיח את ביטחונה.

סיכונים לישראל

קיבוע נרטיב שלפיו "האירוע המזרח תיכוני" סגור - הערכת היתר שלפיה "פרויקט הגרעין הושמד", איראן הוחלשה והמלחמה ברצועת עזה הסתיימה, מקבעת נרטיב של "סגירת התיקים". ניסיון ישראלי עתידי לטעון כי האיום האיראני מתחדש או כי נדרשת פעולה רחבה נוספת בעזה עלול להיתקל בספקנות ובתחושה שישראל מערערת על הישג מרכזי שהממשל מתהדר בו. בהקשר זה, ישראל נתפסת כשחקן היחיד שעלול לפתוח חזיתות חדשות גדולות (מול איראן, בלבנון, ברצועת עזה).

תגובת נגד לעסקאות - נטייתו של טראמפ לעסקאות שניתן להציגן כהישג, גם אם אינן סגורות לפרטי פרטים, וכן יכולתו להפעיל לחץ על ישראל לקבל אותן, עלולים להוביל למצב שישראל נאלצת לתת הסכמתה להסכמים אשר נראה שמשרתים את אינטרסים הממשל, אבל הם בעלי השלכות שליליות ארוכות טווח לישראל ועלולים לצמצם את מרחב התמרון שלה במשברים עתידיים.

שחיקה בנכונות המעשית להפעיל כוח למען ישראל - למרות ההצהרה על אודות ביטחון ישראל כאינטרס ליבה, הקו המנחה של הימנעות ממלחמות גדולות והעברת נטל לשותפות עלול לגרום לכך שיעמיק הפער בין המחויבות המוצהרת לבין הנכונות להפעיל כוח צבאי ישיר - במיוחד מול איראן וחיזבאללה. הממשל מתייחס לתקיפה האמריקאית את מתקני הגרעין של איראן כהצלחה, אך ההחלטה זכתה לביקורת גם מצד תומכי הממשל וככלל - הממשל מסתייג ממעורבות אמריקאית פעילה בזירות לחימה.

תלות גוברת בשותפים אזרחיים שהאינטרסים שלהם אינם חופפים - כאשר ארצות הברית מעבירה נטל ביטחוני ל"ציר הפרו אמריקאי" (ישראל, ערב הסעודית, מדינות המפרץ, מצרים וטורקיה), מהלך המחייב הגברה ניכרת של תאום ביניהן, ישראל עלולה להידרש לשלם מחירים ביטחוניים או מדיניים כדי לשמר את מבנה הברית, גם כאשר האינטרסים שלה אינם חופפים במלואם לאלה של שותפיה.

פגיעה ביתרון האיכותי של ישראל (QME) - ככל שהממשל ישאף לעסקאות אזרחיות (כולל מכירות אמצעים מתקדמים), יגדל סיכון לשחיקה ביתרון האיכותי אם לא יוגדרו פיצויים/חריגים/מגבלות.

העמקת פערים עם אירופה ועם חלקים מהמערכת האמריקאית - ההתרחקות מהדגשת דמוקרטיה וזכויות אדם מעוררת התנגדות באירופה ובחוגים דמוקרטיים בארצות הברית עצמה; זיקה ישראלית גלויה מדי למעטפת האידיאולוגית הזו שמנחה ממשל טראמפ עלולה להחריף מתחים בין ישראל לבין אירופה, בינה לבין המפלגה הדמוקרטית וגם עם חלקים מהקהילות היהודיות כמו גם להעמיק את השסע החברתי-פוליטי בישראל.

המלצות למדיניות

מיצוי ההזדמנויות לקידום יעדיה של ישראל ולהתמודדות עם אתגרים מחייב היערכות ממוקדת: גיבוש ברור של היעדים והאסטרטגיה, הערכה מהימנה של הסיכונים, והכרעה אילו עמדות ניתן להגמיש כדי לסייע לממשל לממש את יעדיו. הצלחות ישראל מול חמאס ואיראן אפשרו לוויינגטון לקדם יעדים אסטרטגיים ולהציג הישגים במדיניות החוץ, ובכך חיזקו את נכסיותה של ישראל בעיני הממשל, אך אין בכך די. ישראל יכולה וצריכה להמשיך ולהוכיח נכסיות גם בתהליך עיצובו מחדש של האזור, וכן

באמצעות תרומתה במודיעין, טכנולוגיה והגנת סייבר, לא רק במזרח התיכון אלא גם בזירות חשובות לביטחון הלאומי האמריקאי, כגון מזרח אסיה ואמריקה הלטינית.

מול ושינגטון:

- **עיגון מחדש של הסיוע והמחויבות** - יש לקדם חידוש/הרחבה של הסכם הסיוע הביטחוני הרב-שנתי (MOU), תוך התאמה לאיומים המתפתחים (טילים מדויקים, מערכות הגנה מתקדמות, סייבר). כמו כן להבטיח את שימור יתרונה האיכותי של ישראל (QME), בהתאם ללשון החקיקה בקונגרס האמריקאי מ-2008,
- **שדרוג השותפות הטכנולוגית (AI ומחשוב קוואנטי) כמכפיל כוח אסטרטגי** - יש לעגן מסלול ייעודי לקידום מיזמי מו"פ משותפים בעלי תפוקות מדידות בתחומי AI לביטחון, סייבר והגנת תשתיות קריטיות; כמו גם היערכות משותפת לעידן הקוואנטי והסדרה מראש של מנגנוני סיווג, בקורות ייצוא והגנת IP כדי למנוע חיכוך רגולטורי ולחזק אמון ושיתוף מידע.
- **מנגנון תיאום אסטרטגי קבוע** - מומלץ להקים פורום קבוע בדרג בכיר לעיסוק בשלושה נושאים: איראן, הזירה הצפונית - ישראל-לבנון וסוריה, הזירה הפלסטינית, שיעסוק בתאום תרחישי הסלמה ומהלכים של "שבירת שוויון", וכן ייקבעו בו קווים אדום משותפים.
- **איראן** - יש לגבש עם הממשל חבילת עבודה שמגדירה יעדים מעשיים מול איראן: בלימת ההתקדמות הגרעינית; צמצום פרויקט הטילים והכטב"מים; ופגיעה ברשת הפרוקסי. ככל שיקודם נתיב מדיני מול טהראן, יש להתעקש על אימות ואכיפה אפקטיביים, ושימור מנופי לחץ עד לעמידה בפועל, תוך מתן מענה למרכיבי היכולת הצבאית ולא רק לגרעין.

בזירה האזורית:

- **קידום הנורמליזציה עם ערב הסעודית** - יהווה הישג דרמטי מבחינת מעמד ישראל ותהליך השתלבותה בעולם הערבי והמוסלמי. סביר שכל מתווה שיוצא לנורמליזציה בין ישראל לבין ערב הסעודית יכלול רכיב פלסטיני כלשהו. עקרונית, ישראל יכולה לבחור בין התנגדות אוטומטית, שתציב אותה בעמדת "המפריעה" לתהליך, לבין ניסיון ליזום ולעצב את המחיר, כך שיהיה סביר יותר מבחינתה. הבחירה הישראלית יכולה להיות בין מחיר סביר ומדורג על בסיס יוזמה שלה, לבין מחיר שיוכתב מבחוץ כתנאי סף לנורמליזציה.
- **יוזמות אזוריות בהובלת ישראל** - יש להציג יוזמות משותפות של מערכי הגנה אווירית עם מדינות המפרץ, שיתוף פעולה בהגנת נתיבי שיט בים האדום ובמפרץ, ומסגרות מודיעין נגד רשתות הטילים והכטב"מים של איראן ושלוחיה.
- **השתלבות מבוקרת בפרויקטים של אנרגיה וגרעין אזרחי** - מומלץ להשתלב במיזמים כך שלא יפגעו ביתרון האיכותי אלא יחזקו את קשרי התלות ההדדית בין ישראל לבין שותפותיה האזוריות וארצות הברית. חזון הנשיא טראמפ לארכיטקטורה חדשה במזרח התיכון צריך לשמש בסיס להרחבתם של שיתופי הפעולה האזוריים וכך גם ינתן מענה לשאיפותיו של הממשל לגבי האזור.

בזירה הפלסטינית:

- **מינוף תוכנית טראמפ לקידום מתווה מדיני** - לאחר קבלת תוכנית טראמפ יש ללכת צעד נוסף קדימה ולנצל את התקופה הנוכחית לשרטוט קווי מתאר מדיניים להיפרדות בין מדינת ישראל לישות פלסטינית עצמאית (מפורזת ובריבונות מוגבלת, בכפוף להסכמות עם ישראל, כפי שדרשה ישראל במשאבים ומתנים קודמים). במובן זה ניתן להתחבר ליוזמת טראמפ משנת 2020 (תוכנית המאה): יש ביוזמה זו חלקים שיכולים לשרת את ישראל היטב והיא אף מוזכרת בתוכנית הנוכחית שעל הפרק. גשר בין שתי יוזמות טראמפ עשוי לסלול דרך לפתרון הסכסוך הישראלי-פלסטיני.
- **ניהול מושכל של ההתנהלות מול רצועת עזה ויהודה ושומרון** - בכל מקרה, יש להימנע מצעדים חד-צדדיים העלולים לגרום עימות בין ישראל לבית הלבן וגם לסכן את פרויקט הנורמליזציה האזורית.
- **חבילת צעדים מדורגת** - יש לגבש סל צעדים ביטחוניים, אזרחיים וכלכליים שיאפשר לממשל להציג "התקדמות ליציבות" בזירה הפלסטינית, אך בלי לחייב את ישראל להסדר קבע שאינו מקובל עליה. התפתחויות אלה הן מפתח להמשך תהליך הנורמליזציה, במיוחד מול ערב הסעודית. עם זאת, בלי התקדמות בשיח על מוצא מדיני לסוגיה הפלסטינית הסיכויים לקידום נורמליזציה עם ערב הסעודית יותרו נמוכים.

בזירה האמריקאית הפנימית:

איזון הזדהות פוליטית ושמירת גשרים עם "אמריקה שלאחר טראמפ" - יש לצמצם את הזיהוי הבלעדי עם מחנה טראמפ, גם אם הוא בן ברית מרכזי. על ישראל לשמר קשר עם מרכזי כוח חשובים (הפנטגון, מחלקת המדינה) ועם הקהילה היהודית בארצות הברית. דגש מיוחד נדרש למאמצים לשקם ככל שניתן את היחסים עם המפלגה הדמוקרטית. למרות שמדובר במשימה מורכבת המחייבת רגישות והליכה בין הטיפות, כשהמערכת האמריקאית מקוטבת ממילא, מימושה קריטי לביטחונה של ישראל בטווח הרחוק.

סיכום

אסטרטגיית הביטחון הלאומי של ממשל טראמפ אינה שוברת את השותפות האסטרטגית בין ישראל לארצות הברית, אך היא משנה משמעותית את תנאי המשחק: פחות מעורבות אמריקאית ישירה, יותר הסתמכות ביטחונית על שותפים אזוריים, וקיבוע נרטיב שלפיו "המזרח התיכון טופל" ונמצא במסלול יציבות. במציאות זו, ביטחונה של ישראל נותר אינטרס אמריקאי מוצהר, אך בה בעת מישראל מצופה להתנהל כך שלא יפתחו מחדש חזיתות אזוריות רחבות.

לישראל חלון הזדמנויות מצומצם למיצוי ההזדמנויות בתקופה הנוכחית לכהונתו של הנשיא טראמפ והאתגר המרכזי עבורה הוא לאזן בתבונה את המתחים הבאים: לחזק ולהעמיק את הגיבוי האמריקאי לה ולמנף את הארכיטקטורה האזורית החדשה שמובילה ארצות הברית, ובמקביל להיערך למצב שבמסגרתו עיקר הנטל הביטחוני מוטל עליה ועל שותפותיה; להשתלב ביוזמות כלכליות טכנולוגיות אזוריות, אך לשמור על חופש פעולה אסטרטגי מול איראן ושלוחיה; ולחזק את הקשר עם הממשל הנוכחי בלי לפגוע ביכולת לשתף פעולה עם ממשלים עתידיים - דמוקרטים ורפובליקנים כאחד.

בטווח הארוך, המגמות המשוקפות במסמך - צמצום מחויבויות גלובליות, העברת נטל לבעלות ברית וצמצום ההישענות על הסדר הליברלי - אינן פרי אישיותו של טראמפ בלבד, אלא משקפות תהליכי

עומק במערכת הבינלאומית ובחברה האמריקאית עצמה. עבור ישראל, המשמעות היא צורך בגיבוש אסטרטגיה כפולה: שימור מקסימלי של הברית המיוחדת עם ארצות הברית, לצד חיזוק מתמשך של עצמאות אסטרטגית, יכולת הרתעה ושיקול דעת זהיר בשימוש בכוח, כדי לא להיתפס כמערערת על פרויקט העיצוב המחודש של המזרח התיכון בהתאם לתפיסה האמריקאית.

